

prof. dr. sc. Ljubiša Doklešić (1929.-2005.)

Ljubiša Doklešić rodio se u Skopju 18. svibnja 1929. godine. Školovao se u Herceg-Novom i Kotoru, a studij povijesti završio je 1957. u Zagrebu. Izabran je za asistenta i radio na disertaciji o srpsko-makedonskim odnosima u 19. stoljeću. Istraživao je teme jugoistočno-europske povijesti, prvenstveno crnogorske i makedonske, te predavao povijest naroda bivše Jugoslavije u ranom novom vijeku i 19. stoljeću. Bio je minuciozan istraživač i vrstan profesor. U mirovinu je otišao 1993. godine kao redoviti profesor.

Doktorirao je 1969. godine, a disertacija mu je objavljena na makedonskom jeziku u Skopju (*Srpsko-makedonskite odnosi vo XIX-ot vek do 1897 godina*). U disertaciji je na više od tisuću stranica rukopisnog teksta detaljno analizirao složenu problematiku odnosa Srbije i srbijanske politike prema makedonskom području. Opisao je odnos glavnih političkih aktera i stranaka prema makedonskom pitanju, kao i način kako su se političke ideje pokušavale uobličiti u političkoj praksi, odnosno tajne djelatnosti na pripremama ustanka i sudjelovanje srbijanskih krugova u tome.

I prva je Doklešićeva knjiga bila posvećena povijesti Makedonije. “Školska knjiga” objavila je 1964. godine njegovu knjigu *Kroz historiju Makedonije* – kratak pregled makedonske povijesti i izbor povijesnih dokumenata. Do danas na hrvatskom jeziku ne postoji slična publikacija o toj tematici, pa je knjiga – makar teško dostupna jer se nalazi samo u nekim specijaliziranim knjižnicama – zanimljiva i korisna, posebice studentima povijesti. Doklešić je izabrao velik broj važnih dokumenata o političkim i društvenim odnosima, gospodarstvu, svakodnevnom životu, kulturi i vjerskim odnosima Makedonaca od srednjeg vijeka do suvremenosti. Povijest Makedonije, Srbije i Crne Gore Doklešić je hrvatskoj javnosti približavao ne samo preko svojih znanstvenih tekstova nego i tekstovima uz dia-filmove, člancima u časopisu Radio i televizija u školi, suradnjom u povijesnim atlasima, pisanjem i uređivanjem enciklopedijskih i leksikonskih natuknica.

Druga značajna znanstveno-istraživačka tema kojom se Doklešić bavio bio je životni put Stjepana Verkovića, bosanskog franjevca i sakupljača narodnog blaga u Makedoniji, Bugarskoj i Rusiji. O Verkoviću je Doklešić napisao nekoliko manjih i jedan vrlo opsežan članak, a njegovim se životopisom nastavio baviti i nakon što je otišao u mirovinu. U članku “Životni put Stjepana Verkovića (1821-1894)”, objavljenom u *Radovima Zavoda za hrvatsku povijest*, vol. 14, 1982. Doklešić je dao opširan pregled Verkovićeve djelatnosti u Bosni, Hrvatskoj, Makedoniji i Bugarskoj.

Konačan rezultat Doklestićeva bavljenja Verkovićem objavljen je u opsežnoj monografiji *Stjepan Verković – Život i djelo*, koju je profesor dovršio nekoliko mjeseci prije smrti.

Prvi sam put vidio profesora Ljubišu Doklestića prije četvrt stoljeća slušajući njegova predavanja i sudjelujući u seminaru, a pobliže sam ga počeo upoznavati tijekom poslijediplomskog studija i nakon što sam kao asistent došao raditi na Odsjek za povijest. Sjedio sam s njime u sobi, a svake srijede – u vrijeme pauze – išli smo na kavu. Do danas pamtim te prve tjedne i mjesece na Odsjeku kada sam zajednički sa svojim profesorom raspravljao o seminarskim radovima studenata, o njihovim ispitima, razgovarao o mojim obvezama na poslijediplomskom studiju i u nastavi, i ne samo o tome... Kada sam završio magistarsku radnju o tajnoj politici Srbije Garašaninova doba, profesor Doklestić me «izvadio» iz fakultetskog prostora, pozvao k sebi doma gdje smo nakon objeda detaljno analizirali ono što sam napisao. Imao sam nekoliko takvih susreta sa svojim mentorom. Mogu reći da je otad počelo i naše prijateljstvo koje je trajalo sve do njegove smrti u rujnu 2005. godine.

Damir Agičić

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

Godina LIX
Zagreb 2006.

UDK 93/99

ISSN 0351-2193

Historijski zbornik, god. LIX, str. 1-338, Zagreb 2006.

Izdavač

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Suizdavač

Srednja Europa, d.o.o.

Redakcijski odbor

Slaven Bertoša, Mirjana Gross, Tvrko Jakovina

Ivan Kampuš, Franko Mirošević, Ivica Prlender

Tomislav Raukar, Petar Strčić

Glavni i odgovorni urednik

Ivica Prlender

Članci i rasprave iz časopisa *Historijski zbornik* su referirani u publikacijama:

ABC Clio

Historical Abstracts

America: History and Life

Adresa uredništva

Društvo za hrvatsku povjesnicu, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u

Zagrebu, 10000 Zagreb, I. Lučića 3, Hrvatska

Časopis izlazi jednom godišnje

Objavlјivanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH

Grafička priprema i tisak:

Ibis-grafika, IV Ravnice 25, Zagreb